

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH USTUVOR YO'NALISHI

Tagayev Alisher Sulaymanqulovich.

*O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Huzuridagi Ijtimoiy Himoya Milliy Agentligi
Sirdaryo viloyati boshqarmasi Oqoltin tumani "INSON" ijtimoiy xizmatlar markazi*

Annotatsiya: *Mazkur ilmiy maqola O'zbekiston iqtisodiyotining asosiy tayanchi sifatida kichik biznesni rivojlantirishning ustivor yo'nalishlariga bag'ishlangan. Maqolada kichik biznesni rivojlantirishning dolzarb masalalari, uning iqtisodiyotdagi roli, shuningdek, bu boradagi muammolar va ularni hal etish yo'llari tahlil etiladi. O'zbekistonda kichik biznesni rivojlantirishga doir davlat siyosati, uning samaradorligi va yo'nalishlari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, kichik biznesni rivojlantirishning iqtisodiy o'sishga, ish bilan bandlik darajasining oshishiga va aholi daromadlarining barqarorligiga qo'shadigan hissasi tushuntiriladi.*

Kalit so'zlar: *Kichik biznes, Iqtisodiyot, Davlat siyosati, Rivojlanish, O'zbekiston, Iqtisodiy o'sish, Ish bilan bandlik, Aholi daromadlari.*

O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish, mamlakatning iqtisodiy barqarorligini ta'minlashning muhim omili hisoblanadi. Kichik biznesning rivojlanishi, avvalambor, ish o'rinlari yaratish, aholi daromadlarini oshirish, mahalliy mahsulotlarni ishlab chiqarishni ko'paytirish va xizmatlar ko'rsatish sohasini kengaytirish imkoniyatini beradi. Bu esa, o'z navbatida, iqtisodiyotning diversifikatsiyalashuviga va jahon bozorlarida raqobatbardoshligini oshirishga yordam beradi. Davlat tomonidan kichik biznesni qo'llab-quvvatlash choralari ko'plab islohotlar orqali amalga oshirilmoqda. Bular orasida soliq yengilliklari, kreditlarni arzonlashtirish, biznesni ro'yxatdan o'tkazish tartib-taomillarini soddalashtirish va tadbirkorlarga zarur bo'lgan ma'lumotlar bilan ta'minlash kabi tadbirlar mavjud. Biroq, kichik biznesning jadal rivojlanishini ta'minlash uchun hali ko'plab muammolar mavjud bo'lib, ularga yechim topish zarur. Kichik biznesni rivojlantirishning asosiy yo'nalishlari orasida tadbirkorlik muhitini yaxshilash, moliyaviy resurslarga kirish imkoniyatlarini kengaytirish, eksport qiluvchi kichik korxonalar uchun qo'shimcha imtiyozlar yaratish va raqobatbardosh mahsulotlar ishlab chiqarishni rag'batlantirish kabi masalalar turadi. Shuningdek, ta'lim va malaka oshirish dasturlari orqali tadbirkorlarning biznes boshqaruvi, yangi texnologiyalar va bozor tendentsiyalarini o'rganish ko'nikmalarini oshirish ham muhimdir. O'zbekiston iqtisodiyotining jadal rivojlanishi, kichik bizneslarga o'z faoliyatlarini tez va samarali kengaytirish uchun qulay imkoniyatlar yaratmoqda. Bunday sharoitda kichik biznesni tez rivojlantirishning ba'zi yo'llari quyidagilardan iborat.

Birinchidan, raqamli marketingdan samarali foydalanish kichik bizneslarning tez o'sishida muhim omil bo'lishi mumkin. Internet va ijtimoiy tarmoqlar orqali mahsulot yoki xizmatlarni targ'ib qilish, nafaqat mahalliy, balki xalqaro miqyosda ham mijozlar bazasini

kengaytirish imkonini beradi. SEO (Search Engine Optimization) va SMM (Social Media Marketing) kabi usullar orqali biznesingizni ko'proq odamlarga tanishtirish mumkin.

Ikkinchidan, mijozlarga qaratilgan yondashuvni qo'llash, ularning ehtiyoj va istaklarini qondirishga yo'naltirilgan mahsulot yoki xizmatlarni taklif etish, biznesni rivojlantirishning muhim qadamidir. Mijozlar bilan doimiy aloqada bo'lish, ularning fikr va takliflarini inobatga olish, so'rov va shikoyatlarni tez va samarali hal qilish, mijozlar ishonchini qozonish va ularni doimiy mijozlarga aylantirishga yordam beradi.

Uchinchidan, yangilikka ochiq bo'lish va innovatsiyalarni qabul qilish ham kichik biznesning tez rivojlanishida hal qiluvchi ahamiyatga ega. Bu, yangi texnologiyalarni, ishlab chiqarish usullarini yoki biznes jarayonlarini optimallashtirishni o'z ichiga oladi. Shuningdek, yangi bozor segmentlarini aniqlash va ularga kirish, mahsulot yoki xizmatlarni diversifikatsiya qilish orqali biznesni rivojlantirish mumkin. Umuman olganda, kichik biznesni O'zbekiston sharoitida tez rivojlantirish uchun zamonaviy marketing strategiyalaridan foydalanish, mijozlarga e'tibor qaratish va innovatsiyalarni qabul qilish kabi usullar muhim hisoblanadi. Bularning barchasi biznesni muvaffaqiyatli rivojlantirish va bozorda mustahkam o'rin egallash uchun zarur. Bozor sharoitini yaxshilash va kichik tadbirkorlarga qulaylik yaratish – bu iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi uchun zarur omillar hisoblanadi. Ushbu jarayonda hududlarni rivojlantirish va tadbirkorlik muhitini takomillashtirish asosiy vazifalardan biridir. Buning uchun bir qator strategik yondashuvlar qo'llanilishi mumkin.

Birinchidan, hududiy hukumatlar tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash maqsadida soliq imtiyozlari, subsidiyalar va kreditlar taklif etishi mumkin. Bu kichik biznes egalariga o'z faoliyatini kengaytirish va yangi loyihalarni amalga oshirish imkonini beradi. Shuningdek, tadbirkorlik faoliyatini boshlash va rivojlantirish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar va resurslar bilan ta'minlash, masalan, biznes-treninglar va maslahat xizmatlari orqali kichik tadbirkorlarga ko'maklashish muhimdir. Ikkinchidan, bozor infratuzilmasini modernizatsiya qilish va yangilash, shu jumladan, savdo maydonlarini, logistika va ta'minot zanjirlarini takomillashtirish zarur. Bu nafaqat mahsulot va xizmatlarning sifatini oshirishga, balki ularning bozorga kirib borishini ham osonlashtiradi. Bundan tashqari, iqtisodiyotning turli sektorlarida raqobatni kuchaytirish va iste'molchilar uchun ko'proq tanlov imkoniyatlarini yaratish uchun qulay muhit yaratish lozim. Uchinchi nuqta sifatida, elektron tijorat va raqamli texnologiyalar imkoniyatlaridan foydalanish ham kichik biznes vakillari uchun juda muhimdir. Bu ularga mahalliy bozorlardan tashqari, xalqaro miqyosda ham o'z mahsulot va xizmatlarini taklif etish imkonini beradi. Raqamli savdo platformalari va ijtimoiy tarmoqlar orqali marketing strategiyalarini rivojlantirish, shuningdek, elektron to'lovlar va logistika xizmatlarini optimallashtirish kichik tadbirkorlarning samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Umuman olganda, bozor sharoitini yaxshilash va kichik tadbirkorlarga qulaylik yaratish uchun kompleks yondashuv zarur. Bu yondashuv iqtisodiyotning barqaror rivojlanishiga, yangi ish o'rinlarining yaratilishiga va aholi daromadlarining oshishiga olib keladi. Hududiy hukumatlar, tadbirkorlar va jamoatchilik o'rtasidagi faol hamkorlik ushbu jarayonni yanada samarali qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada qo'llab-quvvatlash to'g'risida"gi Farmoni va qarorlari.
2. "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik to'g'risida"gi O'zbekiston Respublikasi Qonuni.
3. O'zbekiston Respublikasi Moliya Vazirligi va Iqtisodiyot Vazirligi ma'lumotlari.
4. O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi hisobotlari.
5. Xalqaro Valyuta Jamg'armasi va Jahon Banki hisobotlari va ma'lumotnomalari.
6. Kichik biznesni rivojlantirish bo'yicha ilmiy maqolalar va tadqiqotlar.
7. O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish strategiyasi.